No. 270. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Dingsdag 14 November.

Frankrijk.

Parijs, den 10den November.

Het getal der thans hier bekend zijnde verkiezingen voor de kamer van afgevaardigden bedroeg dezen morgen 438; de keuzen van 21 leden blijven alzoo nog slechts te weten over. Van de gezegde 438 leden zijn er 411 wier staatkundige denkwijs min of meer bekend is, en die men oppervlakkig in de volgende klassen wil verdeelen: dijnastieke oppositie 92 leden; radikale oppositie 10, linker centrum 150, zuivere legitimisten 8, legitimisten die tot de tegenwoordige orde van zaken toegenaderd zijn 6; doctrinairen 35; zuivere ministerielen 110. Uit deze cijfer-opgave nu wil men van de denkwijs der leden de gevolgtrekking maken, dat de meerderheid in de kamer naar de zijde van het linker centrum overslaat, en dat diensvolgens het ministerie, indien het iets dergelijks in den zin had, geene wetten van appanage of in den geest van de zoogenaamde september-wetten zou kunnen doen doorgaan, dewijl in dat geval het gezegde deel, zich aansluitende bij de beide oppositien en de legitimisten, eene aanzienlijke meerderheid zou uitmaken.

De oppositie schijnt veel waarde te hechten aan de keuze, na een vierdaagschen worstelstrijd, te Niort gedaan van den heer *Michel* van Bourges; zijn mededinger was het lid der vorige kamer *David*.

De aanhangers van den heer *J. Lafitte* hopen, dat er nog kans is om denzelve in de kamer te brengen, wanneer namelijk de heer *Arago*, die ook te Perpignan gekozen werd, deze laatste verkiezing aanneemt en de kiezers van het 6de arrondissement der hoofdstad alsdan het oog op hem willen laten vallen. De kiezers van het 2de arrondissement, die den heer *Lafitte* hunne stem gegeven hadden, zijn nu voornemens, om hem, ter vergoeding voor de geleden teleurstelling, bij de aanstaande verkiezingen van maires, als eersten kandidaat voor hun arrondissement voor te dragen. Van elders heeft men voorgesteld, om zoo hij niet weder ingekozen werd, de plaats in de kamer van afgevaardigden, waar hij sedert twee en twintig gewoon was te zitten, onbezet te laten. Te Marseille zijn twee keuzen in den zin der aanhangers van het vorig stamhuis gedaan, die namelijk van de heeren *Berryer* en *Paranquè*; de laatste had slechts met ééne stem de overhand gekregen; tegen zijne verkiezing zijn intusschen reclamatien gedaan. Te Havre heeft de heer *Mauguin*, ofschoon niet ingekozen, op een feestmaal, door de kiezers gegeven die zich voor hem verklaard hadden, gemeend de verklaring te moeten doen, dat hij steeds de belangen van die stad ter harte zou nemen, en heeft voorts de openbare en industriele inrigtingen dier stad bezocht. De nieuwe gedeputeerde van Havre, de heer *Mermilliod* heeft daarop gemeend niet minder te kunnen doen en op zijne beurt een bezoek in al de inrigtingen van algemeen of bijzonder belang afgelegd.

— Uit Brest schrijft men dat de heer *de las Cases* en eenige andere personen die met eene zending van gouvernementswege naar Haïti zijn belast, te Brest aangekomen zijn, om aan boord van het fregat *Nereïde* de reis naar Haïti aan te nemen. Te gelijk zouden met dit vaartuig naar de Antillen stevenen een paar fregatten, de *Didon* en *de Bergère*, en een vijftal brikken, bestemd om onder den schout-bij-nacht *de la Bretonniere* de fransche statie in die wateren te versterken en een aantal troepen naar Martinique over te brengen; een en ander in verband om de vertogen van het fransch gouvernement bij het bestuur te Haïti meerderen nadruk bij te zetten.

— Zoo men wil heeft men op het ministerie van de buitenlandsche zaken het berigt ontvangen van onlusten die in Zwitserland waren uitgebroken.

— Van Bona en Constantine zijn heden geen nadere berigten. Alleen wordt thans de brief van den generaal *Vallée* aan den oorlogsminister medegedeeld, waarbij hij den dood des luitenant-generaals *Caraman* aankondigt; in weinige uren was deze hoofdofficier aan de cholera bezweken.

— Omtrent Spanje heeft het gouvernement heden de volgende telegraphische depeche bekend gemaakt:

» Bordeaux 4 November.

» De generaal *Espartero* was den 26sten te Breviesca, van waar hij meldt, dat don *Carlos* door de valei van Mena naar de Baskische provincien was terug gekeerd. Hij voegt daarbij, dat hij de gemeenschap met het noorderleger gaat herstellen, en zijne beschikkingen zal nemen, om den uitslag van den winter-veldtogt te verzekeren."

Behalve dit, deels reeds bekend, deels zeer onbepaald berigt, wordt heden omtrent Spanje niets bijzonders vermeld. Alleen heeft men uit het karlistisch hoofdkwartier, van Almunio van den 2den dezer, eene proclamatie van don *Carlos* aan zijne troepen, waarin hij hen aankondigt, dat hij-zelf zich aan hun hoofd zal stellen, om den oorlog ten einde te brengen.

— De koers der fondsen was heden ter beurze zeer flaauw. Men hield het er voor, dat de meerderheid in de kamer aan de zijde van het linker centrum zou zijn; het gerucht werd zelfs verspreid, dat de heer *Thiers* weder spoedig in het ministerie eene plaats zou bekleeden; zulks maakte onder de speculanten nog al indruk, alhoewel deze gewezen minister gezegd wordt, terug gekomen te zijn van zijne denkwijze omtrent de interventie. De notering was heden (10 *November*) 5 pCt. 109,50; 3 pCt. 81,10; Nap. renten 99,65; Sp. Ardoin 20⅞; Pass. 4¾; Port. 21⅝; Rom. L. 101.

Van den 11den.

Volgens een der morgenbladen zijn door den koning, ter zake van den togt van Constantine; de volgende bevorderingen gedaan: De luitenant-generaal *Valée* is tot maarschalk van Frankrijk benoemd; de marechaux-de-camp *Rulhières* en *Trezel* zijn benoemd tot luitenant-generaals; de marechal-de-camp *Perregaux* van kommandant tot groot-officier van het legioen van eer; de kolonel *Fournemine* tot marechal-de-camp, de luitenant-kolonel der Zouaven, *de la Moricière*, tot kolonel; de kommandant *Dumas*, aide-de-camp van den koning, tot luitenant-kolonel; de kapitein *de Salles*, aide-de-camp van den maarschalk *Valée*, tot eskadrons-overste. Een van 's konings aide-de-campen is naar Afrika vertrokken, om den maarschalksstaf aan den generaal *Valée* over te brengen. Men zegt bovendien, dat de hertog *van Nemours* tot luitenant-generaal zal benoemd worden.

— Het getal der bekende verkiezingen beloopt heden 452; nog 7 blijven er over, waarvan de twee voor Corsica en twee van Ploërmel (Morbihan) later moeten gekozen worden. Door de dubbele verkiezingen is het eigenlijk getal der gekozen leden echter slechts 442, waarvan 309 herkiezingen der vorige kamer, en 143 nieuwe leden, onder welke eenigen vroeger lid van de kamer zijn geweest.

Te Saveny, in la Loire Inférieure, heeft, bij de verkiezingen, bijna hetzelfde voorval plaats gehad als te Parijs, in het tweede arrondissement, tusschen de heeren *Levefvre* en *Laffitte*. Op 208 kiezers had de heer *Nicod* 104 stemmen voor zich en de heer *Formon* 101. Drie oningevulde stembriefjes werden door het bureau niet medegeteld, zoodat de meerderheid 103 stemmen werd, en de heer *Nicod* gekozen. Op de klagten evenwel der voorstanders van den heer *de Formon*, is het kollegie des anderen daags op nieuw bijeengekomen en is toen de heer *de Formon* gekozen geworden. Het vraagstuk is nu geheel daarin gelegen, of de oningevulde stembriefjes geldend zijn of niet; vroeger heeft de kamer altijd begrepen, dat de zoodanige, of die geene bepaald stemuitbrenging hielden, niet moesten medegerekend worden.

Men wil dat het bestuur over den uitslag der verkiezingen niet zoo geheel te vrede is als men op den eersten opslag zeggen zou. Een arbeid, waaraan men thans bezig is, de algemeene stemopneming van alle verkiezingen, namelijk, zou, schoon nog bij lang niet ten einde gebragt, naar men verzekeren wil, reeds een groot verschil doen zien ten aanzien van het toegenomen

getal leden der oppositie, vergeleken bij de algemeene verkiezingen van 1834. Het ministerie zou overigens zeer goed de overovertuiging hebben, dat schoon onderscheidene van deszelfs organen de algemeene naam van constitutionelen, in tegenoverstelling van de eigenlijke oppositie, gegeven hebben aan de doctrinairen en het linker centrum, zoowel als aan de ministerielelen, het op deze twee eerstgenoemde fractien der kamer niet altijd rekenen kan. Wat intusschen ook van de oppositie hiervan moge gezegd worden, zeker is het, dat deze zich ook zeer in hare berekeningen te leur gesteld heeft gezien. Voor het overige zal men om te beoordeelen eerst moet afwachten, tot de kamer zich geconstitueerd heeft.

— Tusschen de beide redacteurs van den *National* en *la Presse*, *Thomas* en *Emile de Girardin*, is een hooggaande twist gerezen, welke daarmede geëindigd is, dat de eerstgemelde, na in zijn blad, uit naam der openbare zedelijkheid, de kiezers te hebben aangemaand, om den heer *de Girardin* niet als afgevaardigde te benoemen, hem tot een tweegevecht heeft uitgedaagd. De laatstgenoemde, na een uitstap te Parijs teruggekomen, heeft heden in *la Presse* een door hem geteekend artikel geplaatst, houdende, dat hij zich tot elk duel in staat rekent, maar op de thans gedane uitdaging niet zou antwoorden, omdat, na zijn vroeger ongelukkig duel met *Armand Carrel*, hij de openbare verbindtenis had aangegaan, geen tweegevecht meer aan te nemen dat dezelfde oorzaak had.

— Het gouvernement heeft, zegt men, tijdingen uit Bona ontvangen, die melden dat de generaal *Perregaux* zich buiten gevaar bevond.

— In hier ontvangen brieven uit Alexandrie van den 9den October, wordt gemeld, dat er eene buitengewone levendigheid in de haven dier stad, op de werven, in de arsenalen en aan boord der vloot heerschte; de vloot bestond uit 9 linieschepen van 80 stukken ieder, voorts 5 fregatten van den eersten rang en een aantal andere oorlogsvaartuigen. Voor elk schip was eene ligting van 50 man bevolen.

— De berigten uit de Spaansche hoofdstad gaan tot den 4den dezer. De ontbinding der cortes heeft dien morgen plaats gehad. Nadat eene deputatie uit de kamer nog verscheidene wetten ter bekrachtiging door de koningin, naar het paleis had overgebragt, werd door den president van den raad, den heer *Bardaji*, het volgend decreet voorgelezen:

» Krachtens de aan kroon verleende volmagt, bij het artikel 26 der constitutie, heeft H. M. het gepast geoordeeld, om de tegenwoordige kamer te ontbinden."

Dit decreet werd door eenige dankbetuigingen, over den ijverigen en langdurigen arbeid der kamer gevolgd, daarop bedankte de Koningin-Regentes, schoon vrij droog, de cortes, over de diensten aan de landvorstin en het geheele land bewezen, door de daarstelling der tegenwoordige constitutie, met zoo veel wijsheid ontworpen en tot stand gebragt, en die het zinnebeeld van vereeniging voor alle spanjaarden moest zijn. Nadat de president *Lopez*, uit naam der cortes, eenige woorden in antwoord op het gezegde decreet had geuit, verklaarde hij, » dat de constitutionele cortes der spaansche natie hunne zittingen op heden den 4den november gesloten hadden." De vergadering ging, onder het geroep van: *leve de constitutie*, *leve Isabella II*, uiteen.

Te Madrid was een rapport van *Espartero* ontvangen, waarin hij aankondigt, voornemens te zijn met 14 bataillons den Ebro over te trekken en op Penacerrada af te gaan.

Uit Bayonne schrijft men van den 7den, dat don *Carlos* zijn hoofdkwartier te Amurrio, meer nabij Onate heeft verlegd, waar hij waarschijnlijk de winterkwartieren zou vestigen. De arrestatie van *Villareal* en *Simon Torre* bevestigde zich. Zij zaten te Guetaria in hetzelfde verblijf opgesloten, waar *Gomez* bewaard werd. *Zariategui*, en *Elio*, wiens vader bij Valencia bleef, waren thans bij don *Carlos* in gunst. *Moreno* zou naar Frankrijk zijn vertrokken.

Uit Estella verneemt men van den 2den, dat nog 2000 man karlisten, die in Katalonien gebleven waren, door Opper-Arragon ongehinderd in Navarre zijn teruggekomen.

Op een aanzoek van het bestuur van Pampeluna heeft *Espartero* den generaal *Alaix* met 800 ruiters en eenige bataillons onder *Diego Leon* derwaarts gezonden.

— De strekking tot daling duurde ook heden ter beurze voort; in het algemeen was er veel weifeling onder de speculanten, die echter minder in staatkundige oorzaken was gelegen. De notering was heden (11 *November*): 5 pCt. 109,50; 5 pCt. 81,10; Nap. actien 99,90; Sp. Ardoin 21; Passive 4⅞; Portugal 21⅞; Rom. 100¾.

Nederlanden.

BREDA den 15den November.

Bij een berigt heden in de Staatscourant maakt de opperkamerheer, graaf *van Reede*, bekend, dat bij den aanwezigen rouw tevens die zal gedragen worden wegens het overlijden van Z. D. H. den hertog *Karel Frederik Augustus* van Mecklenburg Strelitz.

In de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn, in de vorige maand, de onderscheidene wets-ontwerpen van financielen aard, onderzocht geworden. Wat aangaat het ontwerp, tot vaststelling van 's Rijks uitgaven voor den jare 1838, is in het algemeen betreurd geworden, dat aan de Staten-Generaal wedereene begrooting was onderworpen, waarop geenerlei reductie of amortisatie van schuld is gebragt, weinig overeenkomstig met de voorschriften der grondwet. Indien de oorzaak van een en ander gezocht moest worden in de voortduring van onzen staatkundigen toestand, dan vermeende men, dat juist hierin een bewijs gelegen was van de bestaande dringende noodzakelijkheid, om de geschillen met Belgie spoedig te eindigen. Ter ondersteuning van dat gevoelen, zou men niet bijbrengen al de bekende groote nadeelen, welke uit de voortduring van het status quo voor het vaderland voortvloeijen, maar beschouwde men eene beëindiging der geschillen met genoemd land, als eene klimmende behoefte voor onzen financielen toestand, daar de geldelijke aangelegenheden op eenen vasten voet behooren te worden geregeld, al de begrooting onzer uitgaven al de behoeften moeten bevatten, en de Staten-Generaal alsoo in staat gesteld kunnen worden met volkomene kennis van zaken over de financiele aangelegenheden des lands te oordeelen. Uit dien hoofde maakte men van de zich thans opdoende gelegenheid gebruik, om bij de Regering er ernstig op aan te dringen, dat door haar toch niets werde verzuimd, waardoor eene beëindiging dier geschillen zou kunnen werden verkregen.

Wat de voorgedragene begrooting in het algemeen betreft, heeft men niet kunnen instemmen, dat de gewone rijks-uitgaven door de gewone inkomsten van den staat werden gedekt, en meende men, dat dit immers het geval niet kon zijn, zoo lang er uitgaven gedaan werden, welke op de begrooting niet voorkomen, zoo als, bij voorbeeld, die voor de departementen van den Hoogen Raad van Adel, de loterijen, de staats drukkerij, de rijnvaart, de entrepots, enz., of wanneer er uitgaven, welke volgens vroegere wetten behoorden te geschieden, niet op de begrooting geplaatst zijn, waarvan men ten voorbeelde aanhaalde de aan het Amortisatie-Syndicaat te verstrekken dotatie van ƒ 2,500,000. Bij dezen staat van 's lands geldmiddelen, heeft men het onraadzaam geoordeeld, dat er tot eene vermindering van opcenten zou worden overgegaan, hoe zeer eenige leden meenden, dat, na het door de regering gedane voorstel, ter voorkoming van groote [illegible] dadrin moest worden berust. Men sag er ook groote [illegible] in, dat gemelde som van ƒ 2,500,000, weder voor memorie op de begrooting wordt uitgetrokken, omdat toch daardoor het jaarlijks in overweging nemen der belangen van de schuldeischers van den staat, tot geen ander gevolg leidt, dan om de schuld jaarlijks te vermeerderen. Het niet toekennen der dotatie van het Syndicaat, stelt, naar de meening van eenige leden, werkelijk eene schuldvermeerdering daar, vermits er, volgens de wet van 24 Mei 1814, jaarlijks vijf millioenen uitgestelde schuld tot de werkelijke moeten overgaan, zoodat de renten van die schuld ook ieder jaar met ƒ 125,000 vermeerderden, indien niet voor de vernietiging van een gelijk bedrag zorg gedragen wordt. Te dien einde werd aan het Syndicaat jaarlijks de dotatie van ƒ 2,500,000 verstrekt, het Rijk zal alzoo verpligt zijn dezelve ook voor de achterstallige jaren te voldoen, en het noodzakelijk gevolg daarvan zal wezen, dat er later weder schuld zal moeten worden gemaakt, om het Syndicaat in staat te stellen, aan zijne verpligtingen te blijven voldoen.

Wijders heeft men in het algemeen zijn leedwezen betuigd, dat er door de Regering geene bezuinigingen op de begrooting zijn daargesteld, en dat er veeleer bij onderscheidene takken [illegible] verhoogingen hadden plaats gevonden, waarvan men geene reden zag. Als middelen van bezuiniging zijn, onder anderen, aangegeven, [illegible] de vereeniging der beide ministeriën voor de eerediensten, de afschaffing, [illegible] meerder maritieme etablissementen en der drie hooge scholen, de vermindering der kosten voor de besturen der provinciën, als ook die voor onze buitenlandsche betrekkingen, welke men, immers naar onzen staatkundigen, binnenlandschen en financielen toestand gerekend, te hoog heeft beschouwd. Ten bewijze, dat de uitgaven jaarlijks veeleer verhoogd, dan verminderd werden, heeft men doen zien, dat die voor 1838 met zeven tonnen gouds de uitgaven voor 1836, en met ƒ 700,000 die van 1837, zullen overtreffen. Onder de verhoogde uitgaven, heeft de aandacht bijzonder getrokken die voor zeehavens en zeewerken, welke van ƒ 774,700 op ƒ 888,600 gebragt zijn [illegible] de reden van deze belangrijke vermeerdering [illegible] en tevens [illegible], die, [illegible], om die aanzienlijke sommen te [illegible] eenige gewesten voor het grootste gedeelte [illegible], en Zeeland daarbij boven alle andere gewesten [illegible] bevoordeeld wordt.

Wat nu meer bijzonder de verschillende hoofdstukken der begrooting zelve aangaat, heeft men, ten aanzien van dat van Buitenlandsche zaken, deszelfs leedwezen uitgedrukt, dat de gezantschappen in Zweden en te Rome nog steeds door Belgen worden bezet, hetgeen, naar men aanmerkte, niet zeer strookte met de waardigheid van Nederland.

Bij het onderzoek van het hoofdstuk voor Justitie, heeft men de hoop te kunnen geven, dat thans niets de Regering van

terughouden, om aan den vurigen wensch van vele ingezetenen, tot spoedige invoering der nieuwe Nederlandsche wetgeving, onverwijld, immers in den loop des jaars 1838 te voldoen, en de Regering de ontwerpen, welke tot dat einde nog zouden behooren te worden voorgedragen, aan de kamers weldra zou onderwerpen. Alleen bij de daarvan te bekomen verzekering, zou men zich geregtigd kunnen beschouwen, om de aangevraagde sommen voor dit hoofdstuk toe te staan.

Betrekkelijk het hoofdstuk voor Binnenlandsche zaken, had men zich gevleid, dat de uitgaven voor het hooger onderwijs, ten gevolge der in het vorige jaar genomen beschikkingen verminderd zouden zijn geworden; terwijl men tevens meende, dat de beurzen aan de hooge scholen veilig konden worden afgeschaft. Men wenschte ook, dat de groote weg door de provincie Drenthe in 1838 zou worden afgewerkt, en dat de Regering den Staat van het veefonds zou opgeven, ten einde men de overtuiging zou kunnen verkrijgen, dat het, bij de heerschende ziekte, in staat zou kunnen blijven, om steeds aan het nuttig doel, met deszelfs oprigting beoogd, te beantwoorden.

Ten opzigte van het hoofdstuk voor Finantien, werd algemeen verlangd, dat overeenkomstig de ten vorige jare van Regeringswege gedane toezegging, de f 5,600,000, welke ter voorziening in de rente-betaling van de 5 pCt. schuldbrieven van het tweede Grootboek, uit de geldmiddelen van den Oost worden verstrekt, op de begrooting zouden worden geplaatst en deze alzoo meer aan de voorschriften der grondwet zou beantwoorden. Men heeft zich verpligt gerekend hierop met kracht aan te dringen, omdat, door de Staten-Generaal hunne bewilliging niet gegeven worde tot de geheele voldoening van de renten van dit deel der staatsschuld, zoodat, bijaldien door buitengewone, onverhoopte omstandigheden deze gelden uit de Oost-Indien niet werden bijgedragen, de voldoening der renten van deze schuld zou worden belemmerd of vertraagd. Evenzeer verlangden sommige leden, dat ook de f 8,400,000 voor de rente-betaling der schuld, welke eenmaal op Belgie zal behooren te worden overgebragt op onze staats-uitgaven zouden voorkomen; men meende dat die som ten onregte geheel alleen van de renten voor 2½ pCt. schuld wordt afgetrokken, en dat dezelve ook van de andere kapitalen, welke ten laste van het voormalige koningrijk liepen, behoort te worden afgeschreven. Men heeft op het plaatsen dezer verschillende rentebetaling op de begrooting aangedrongen, omdat daardoor, naar men te kennen gaf, de denkbeeldige gelijkheid tusschen uitgaven en inkomsten zou ophouden. Wanneer men toch in aanmerking neemt, dat de dotatie voor het Amortisatie-Sijndicaat pro memorie is uitgetrokken en de ondervinding geleerd heeft, dat die instelling wel borgt maar niet kwijt scheldt, dan blijkt het, naar het gevoelen van onderscheidene leden, al spoedig, dat er een werkelijk te kort van f 16,000,000 bestaat, en het bij zoodanigen ongunstigen staat van zaken zeer ongeraden zou zijn, tot eenige vermindering van lasten over te gaan, welke immers alleen daartoe zou kunnen leiden, dat de verkeerdste denkbeelden omtrent 's Rijks geldmiddelen zullen ontstaan, en dat een ongegronde hoop op verbetering wordt gegeven. Bovendien heeft men in den aftrek der f 8,400,000 van de begrooting niet kunnen toestemmen, omdat, bij de aanbieding der begrootingswetten, van wege de Regering met geen enkel woord is gesproken van de wijze waarop zij voornemens is met 1°. Julij aanstaande in het alsdan te vervallen halfjaar renten, te voorzien. Men wenschte de schuldeischers van den staat de verzekering te kunnen geven, dat het volle bedrag dier rente op zijnen tijd zou worden voldaan. De leden, die de mutatie nog zoo noemd voor Belgie, steeds afkeurden, hebben in dit laatste gevoelen niet kunnen deelen en beschouwen de voldoening derzelve nog altijd als onverpligt en onaanneemlijk. Nopens den staat der Oost-Indische geldmiddelen heeft men eenige mededeelingen verlangd. — Ten aanzien der pensioenen, heeft men zijn leedwezen betuigd, dat dezelve geene vermindering hadden ondergaan. — Betrekkelijk het Muntwezen is door den heer *Wurfs* eene zeer belangrijke Nota in zijne afdeeling overgelegd, waarin hij verklaart verpligt te zijn op nieuw met den grootsten aandrang te verzoeken, dat er met het regelen van ons muntstelsel spoedig voortgang worde gemaakt. Het bestaande kwaad, zegt hij daarin, is zoo groot, dat hetzelve uit zijnen aard bestendig verergert en niet dan door krachtige maatregelen der Regering kan worden gestuit, dat ons het noodlottige oogenblik overvalt, dat het vertrouwen namelijk, op de Regering verdwenen zal zijn; het vertrouwen namelijk, dat de Regering de slechte munt, met welke zij zelve zoo veel betaald heeft, zal intrekken en door goede munt zal doen vervangen; het noodlottige oogenblik waarin men zal weigeren de ligte munt aan te nemen, terwijl er geen goede munt zal voorhanden zijn. De wanorde, die alsdan zou plaats hebben, is niet te voorzien. En dat vooral ten koste van den eenvoudigen middenstand, die zoo talrijk, zoo achtenswaardig is; ten koste van de kern der welvaart van ons vaderland. Ten gevolge dier nota heeft men het van het uiterste belang geacht, om de mededeeling van de regering te verzoeken van hetgeen ten opzigte van de gewigtige zaak der munt gedaan is, en bijzonder van de beraadslagingen, welke daarover hebben plaats gehad, voor zoo verre deze voor die mededeeling vatbaar zijn.

Ten aanzien van de hoofdstukken van oorlog en marine, hebben sommige leden de aangevraagde sommen, in de tegenwoordige omstandigheden, niet te hoog beschouwd, indien dezelve niet zullen worden verhoogd, even als in vorige jaren, door nadere aanvragen van buitengewone credieten. Andere leden echter merkten de elf millioenen voor oorlog als veel te hoog voor den staat van vrede en niet evenredig aan onze krachten, aan. Indien echter de regering voornemens mogt wezen, om in het voorjaar van 1838 buitengewone credieten voor deze hoofdstukken aan te vragen, dan beschouwde men de tegenwoordige begrooting als onvolledig en gebrekkig, en alzoo in strijd met de grondwet. Men zou zich gelukkig rekenen, indien de beraadslagingen over het buitengewoon voor oorlog en marine, in de maand Maart jl. de regering mogten hebben genoopt tot zoodanige vermindering onzer strijdkrachten, als in verband staat met onzen tegenwoordigen toestand, het traktaat van Mei 1833, en de welbegrepene verdediging onzer grenzen. Men heeft er bijgevoegd, dat men zich niet in het minste wilde verbinden, om de buitengewone uitgaven, welke mogten worden voorgesteld, toe te stemmen, en plegtig verklaren moest, dat men niet dan met de meeste schroomvalligheid, en alleen, uit besef eener dringende noodzakelijkheid, daartoe zou kunnen besluiten. Men hoopte, dat, ten gevolge van het ten vorigen jare nopens dit onderwerp voorgevallene, de regering geene verdere aanvrage voor het buitengewoon zal doen, of dezelve zoo aanzienlijk zal hebben verminderd, dat het vurige verlangen in dit opzigt, in het belang van 's lands geldmiddelen, zal zijn verhoord. — Eenige leden de hoofdstukken van oorlog en marine steeds als credieten beschouwende, hebben gemeend, dat, al werd er eene eindschikking met Belgie onverwijld getroffen, er altijd nog eenige buitengewone subsidien voor den jare 1838 zullen moeten worden verleend, dat daartoe voorzeker zal moeten worden overgegaan, indien de staatkundige omstandigheden niet mogten veranderen; en dat men dienvolgens eene staatkundige mededeeling verwachtte, ten einde zich van de noodzakelijkheid eener zoodanige aanvrage te overtuigen.

Eindelijk heeft men aangedrongen op de herziening van het militair wetboek, en bijzonder van de hoogst gebrekkige proces-orde op die van de wetgeving op het stuk der jagt en visscherij; op de eindelijke organisatie van het korps ingenieurs bij den waterstaat; op een geheel nieuwe organisatie van de rekenkamer; op eene herziening der wetgeving op het stuk der paarden-posterijen, enz.

Wat aangaat het ontwerp van wet tot inkoop en aflossing van schuld in 1838, heeft met zijne verwondering betuigd, dat, terwijl men ten vorigen jare de behoeften van het amortisatie-sijndicaat als ten uiterste dringend deed voorkomen en eene spoedige voorziening te dezen vorderde, dezelve thans plotseling in overvloed en welvaart waren veranderd; daar rondheid en openbaarheid in de behandeling van 's lands finantien, waardige en hechte steunpilaren zijn van het openbaar crediet, zoo verlangde men te weten, op welke wijze die instelling bij magte zal zijn, om, wanneer zij de dotatie van f 2,500,000 miste, voor den overgang der uitgestelde schuld met 1 Januarij 1838 te zorgen, zonder hare kapitalen aan te spreken. Eenige leden verlangden, dat in het volgende jaar de liquidatie van het sijndikaat zou plaats hebben, en dat de opgemelde post alsdan op dien voet, zou vervallen.

— Zijne Majesteit heeft den dijkgraaf en de heemraden van het kanaal van Steenenhoek gemagtigd tot de afdamming van het kanaal alsmede van den Steenenheer bij Gorinchem, ten einde de gebreken in die werken te doen onderzoeken en de bedoelde werken in den loop van 1838 volledig te doen uitvoeren.

— Een reeds sedert vele jaren in overleg geweest zijnde plan, ter afsluiting van de Hunse of Reitdiep door eene kapitale zeesluis ten einde eene betere waterlozing aan de provincie Groningen en tevens aan de stad de gelegenheid te geven, om met geladene schepen naar zee te komen, en waarvan de kosten op f 1,264,103 geraamd waren, is dezer dagen op nieuw door de provinciale staten en de kamer van koophandel aan de zorg van Z. M. aanbevolen, met dat gevolg, dat thans, naar aanleiding van Z. M. kabinetsschrijven van den 20 September ll., door Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken, bij besluit van den 31 October ll., twee commissien zijn benoemd, als eene voor het waterbouwkundige, en eene voor het finantiele; de laatste om te onderzoeken, welke voordeelen de afsluiting opleveren kan, en tevens, zoo mogelijk, de middelen te beramen tot vinding der kosten. De commissie voor het waterbouwkundige bestaat uit de heeren *A. Goekoop*, inspecteur van den waterstaat, te Arnhem residerende; *L. W. de Thomèze* en *P. Wellenberg*, hoofdingenieurs van den waterstaat in Overijssel en Vriesland; en voor het financiele, zoowel omtrent de voordeelen, welke de afsluiting zouden opleveren, als zoo mogelijk der raming der middelen tot vinding der kosten, de heeren: *L. O.* baron *Rengers*, te Groningen; *G. Reinders*, te Warffum, leden der provinciale staten; jonkheer Mr. *O. van Swinderen van Rensuma*, lid van de tweede kamer der staten-generaal; *U. G. Schilthuis*, lid der regtbank en van de kamer van koophandel; *W. J. Mulder Wichon*, inspecteur der stedelijke belastingen; Mr. *C. W. Nap*, lid der kamer van koophandel; alle te Groningen; *Wm. Pijnhatz*, medebestuurder van het genootschap ter bevordering der nijverheid te Onderdendam, wonende te Vierhuizen; *Hk. Aals*, te Hoogezand, en *J. Vos*, te Haren, beide grondbezitters.

— Te Amsterdam is vrijdag morgen een vrij ernstige brand ontstaan, ten huize van den brandschenker *Berger*, Gravestraat, No. 1. Het huis is geheel van binnen uitgebrand en zelfs hebben twee huizen aan den overkant der straat vlam gevat. Door behulp van zes brandspuiten is men echter den brand spoedig meester geworden.

— Op den 10den dezer zal van Harderwijk te water naar den Helder vertrekken een detachement troepen, 100 onderofficieren en manschappen sterk, onder bevel van den kapitein *Stokoh*, van verlof naar de Oost-Indien terugkeerende, begeleid door den 2den luitenant *Jansen*, mede van verlof terugkeerende, den 2den luitenant *Blanken* en den officier van gezondheid 3de klasse *Muller*, om van daar met het schip *Alblas* naar Java over te steken.

— Uit Vlissingen schrijft men van den 13den dezer, dat bij 's Rijks marine aldaar thans voorhanden is een duikwerktuig, bestaande in helm en broek, waarmede iemand zich onder water kan begeven om de kielen der schepen of de gronden der stroomen te onderzoeken. Eerstdaags zouden met dit werktuig proeven worden genomen.

— In de tot heden achtergebleven Javasche couranten van 24 Junij tot 1 Julij vindt men het volgende berigt vermeld.

» Uit Bezoeki wordt ons medegedeeld, dat Z. K. H. prins Hendrik, den 16den dezer, van Sumanap, aldaar aangekomen is en zich dadelijk ontscheept heeft. Na het bijwonen van een stieren-gevecht, heeft de prins den volgenden morgen de reis naar Probolingo voortgezet, onder weg de Braminsche oudheid te Djabong en de schoone suikerfabrijk van den heer *Etty*, te Wono Langen, bezigtigende.

» In den ochtend van den 18den is Hoogstdezelve naar Pesoeroean vertrokken."

Voorts behelzen de Javasche couranten weder een aantal benoemingen, zoo in het burgerlijk als militair beheer.

De belgische vertegenwoordigers hebben ll. zaturdag, bij de voorgezette discussie van het gewijzigd douanetarief, met 32 tegen 31 stemmen, beslist, dat het verbod op den invoer van glaswerk met 1 Januarij 1839 zou opgeheven worden. Op de wijnen heeft de kamer het regt van 2 fr. per hectolitre en van 12 fr. op de 100 fleschen gehandhaafd. De vertegenwoordigers beginnen zich, terwijl de douanewet nog onafgedaan is, inmiddels met de budgetten bezig te houden; dat van de buitenlandsche zaken en een ontwerp over de krijgsschool is eerst aan de orde gesteld; terwijl de rapporten der onderzoekscommissie over het budget der openbare schuld en der middelen en wegen reeds is voorgedragen. — De senaat heeft onder andere credieten ook dat van de 10 millioen ten behoeve der spoorwegen toegestaan. — Te Antwerpen werden de Ardoins gisteren tegen 20½, à ⅝ verhandeld; te Brussel gisteren avond tegen 20½ kont. en tegen 20¾ met 1 premie op een maand tijds.

De duitsche berigten houden tegenwoordig in 't algemeen niet veel van aanbelang. Uit Frankfort schrijft men van den 9den dat de Oostenrijksche Prins *Esterhazy*, gezant bij het Britsche hof, aldaar uit Weenen is aangekomen om zich naar zijnen post te Londen te begeven. — Z. M. de koning van Beijeren heeft aan den minister van binnenlandsche zaken, Prins *von Oettingen-Wallerstein*, deszelfs ontslag verleend, en in deszelfs plaats is bij voorraad tot dien post benoemd de staatsraad *von Abell*. — Te Rome is in het laatst der vorige maand overleden de gezant der republiek van Nieuw-Grenada, *Ignaz Texada*, een man, wiens verdiensten zeer geroemd worden. Men schrijft uit Pest, van den 30 der vorige maand, dat de turksche gezant, *Mustapha-Reschid*-Bey, die zich op zijne terugreis van Weenen eenige dagen aldaar had opgehouden, den vorigen dag, met de stoomboot *Zriny*, den togt naar Konstantinopel had voortgezet. — Den 13 dezer zou te Karlowitz eene groote Grieksche synode vergaderen, om eenen Aartsbisschop dier stad, zijnde het hoofd der Grieksche kerk in Hongarije, te benoemen. Deze synode telt 75 leden, namelijk 25 uit den geestelijken, 25 uit den militairen en 25 uit den burgerlijken stand. — In Servie houdt de pest nog aan, ofschoon dezelve niet sterk toeneemt; in Hongarije is de toestand der gezondheid zeer voldoende.

Den 7den waren de Bankactien te Weenen tegen 1397¼ genoteerd.

De londensche dagbladen tot den 11den dezer ontvangen, zijn met bijzonderheden gevuld nopens het feest door het londensche gemeentebestuur op den 9den aan de koningin bereid. Met voorbeeldelooze geestdrift is de koningin overal ontvangen geworden; ondanks den ontzaggelijken toeloop van volk heeft de meeste orde blijven heerschen; slechts zijn hier en daar, door het geweldig gedrang, eenige lieden vooral kinderen gewond en zelfs doodgetrapt. Op het gastmaal, bij die gelegenheid gehouden, heeft de koningin zich op nieuw aan de staatkundige verklaring gehouden, welke zij bij de beklimming van den troon heeft afgelegd. Des avonds was de stad en inzonderheid Guildhall allerluisterrijkst verlicht.

Den 8sten, heeft te Londen zulk een sterke mist geheerscht, dat verscheidene schepen op de rivier door tegen elkander aan te varen schaden hebben bekomen. Ook in den morgen van den 9den was die mist nog niet opgetrokken.

Sommige londensche bladen laten zich reeds met hevigheid uit over het besluit van den koning van Hanover tot intrekking van de staatsregeling. De *Sun*, onder anderen, zegt, dat dit besluit eene akte van het britsch parlement tot verandering des troonsopvolging in Groot-Brittannie noodzakelijk maakt, en vergelijkt het regt van uitsluiting van den tegenwoordigen koning van Hanover (den hertog *van Cumberland*) met dat tot de uitsluiting der *Stuarts*.

— Ter londensche beurs van den 10den November waren genoteerd: 3 pCt. gec. 93¼, ⅜; Ned. 2½ pCt. 54; dito 5 pCt. 101⅝; Sp. Ardoin. 19¾.

** Heden beviel van eenen *ZOON* de geliefde Echtgenoote van Jonkheer M. VAN GEEN.

BREDA, den 12. November 1837.

Eenige Kennisgeving.

** Ter Drukkerij van de Gebroeders NYS, te *Breda*, is ter Perse, om binnen weinige dagen verkrijgbaar te zijn: eene BESCHRIJVING VAN DE PLEGTSTATIGE INWIJDING DER ST. ANTONIUS-KERK te *Breda*, zoo als die plaats zal hebben in de maand December dezes jaars, door Zijne Hoogwaardigheid Monseigneur CORNELIUS LUDOVICUS, Baron van *Wijkerslooth*, Heer van *Schalkwijk*, Bisschop van *Curium*, in part. infidel; met Afbeelding van het Nieuwe Kerkgebouw.

** Bij J. OOMKENS te *Groningen* is gedrukt, bij W. BRAV., Jr. te *Amsterdam* en verder alom te bekomen:

I. *REDEVOERINGEN* over het *PLANTENRIJK*, in zijne Natuurlijke Afdeelingen, en in verband met het *DIERENRIJK* beschouwd, door H. C. VAN HALL, Hoogleeraar te *Groningen*, ten vervolge op de *Redevoeringen* van Prof. J. A. UILKENS, over de *Volmaaktheden van den Schepper in Zijne Schepselen beschouwd* enz. gr. 8vo. *f* 2,80.

Ook onder den Titel:

De *VOLMAAKTHEID* van den *SCHEPPER* in Zijne *Schepselen* beschouwd, enz., in *Redevoeringen*, ten vervolge op de *Redevoeringen* van J. A. UILKENS, in leven Hoogleeraar te *Groningen*, door Prof. H. C. VAN HALL, IVe deel, IIe stuk, in gr. 8vo *f* 2,80. Zijnde dit werk met nog één deel, (over de *Delfstofkunde en Geologie*) volgens het plan van wijlen Prof. UILKENS, compleet.

II. *HERINNERINGEN* aan *NOORDELIJK DUITSCHLAND* en *SCANDINAVIE*, door M. DASSEN, H J. Zr. Med. Doctor op het *Hoogeveen*, in 2 deelen gr. 8vo. *f* 5-50.

III. *REIZE* om de *AARDE*, gedaan op het Koninklijke Pruissische Koopvaardijschip PRINSES LOUISE, onder bevelen van den Kapitein W. WENDT, in de jaren 1830, 1831 en 1832, door Dr. E. I. F. MEIJER, thans Hoogleeraar te *Berlijn*; met eene verkorting uit het Hoogduitsch vertaald door G. ACKER STRATINGH, Med. Doct. te *Groningen*, (in 2 deelen) 1. deel, *met eene plaat*, gr. 8vo. *f* 3-90.

IV. *BERIGT van INTEEKENING* op een Geschiedkundig Overzigt van de Besluiten, die, sedert de herstelling van *Nederland* in 1814, elkander in Drenthe zijn opgevolgd. Door J. S. MAGNIN, Archivarius bij het Provinciaal bestuur van *Drenthe*.

V. *Een weldadig en zaligend leven in verband met den Dood.* LEERREDE over HAND. IX: vs. 36b en 37a, gehouden na het overlijden van de KONINGIN DER NEDERLANDEN in de Akademiekerk te *Groningen*, den 22sten October 1837, door J. F. VAN OORT, [illegible] Prof. en Akademie-prediker *aldaar*. Opgedragen aan de *Nederlandsche Vrouwen*, gr. 8vo. *f* » 60.

Muséum Littéraire. — Nouvelle Série.

COMMENCÉE LE 8 OCTOBRE 1837.

Ouvrages publiés:

Ne touchez pas à la Reine, par MICHEL MASSON, 1 vol.
La femme supérieure, par DE BALZAC, 1 vol.
Caïn le Pirate, par le capitaine MARRYAT, 2 vol.
Les Mémoires du Diable, par FREDERIC SOULIÉ, 2 vol.

Ouvrages sous presse:

Les voix intérieures, par VICTOR HUGO, 1 vol.
Japhet, par le capitaine MARRYAT, [illegible]

Prix des volumes ci-dessus: 50 Cents, au lieu de 7 Francs 50 c.

Avis important, à partir de cette *nouvelle serie* des améliorations de la plus haute importance sont apportés à la *composition* du *Muséum Littéraire*.

Conditions du Muséum Littéraire.

Le Muséum Littéraire se compose des meilleurs ouvrages nouveaux de la littérature moderne, et sont reproduits aussitôt leur publication. Il se distribue *tous les dimanches* aux souscripteurs, au prix de 50 Cents, un joli volume [illegible] in 8°, imprimé [illegible] produit exactement [illegible] Francs 50 Centimes.

Il suffit de souscrire pour une série de 10 volumes, content ensemble 5 Florins et représentant la valeur de 75 Francs.

On souscrit à

Breda, chez BROESE & COMP., Editeurs, et chez tous les principaux libraires du Royaume.

Te Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.